

ለክቡር ደ/ር አብዱ አባጊቤ
የኢትዮጵያ ስነልቦና ኢንስቲትዩት
አዲስ አበባ

ጉዳዩ :- የኢትዮጵያ ስነልቦና ኢንስቲትዩት የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት
ሪፖርት ይመለከታል፤

በርዕሱ የተጠቀሰውን ኢንስቲትዩት የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ የአዲት ውጤትና
አስተያየት የያዘ 6 ገጽ የአዲት ሪፖርት እና 14 ገጽ የሂሳብ ሪፖርቶች በድምሩ 20 ገጽ
ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልጻለን፡፡

ከሰላምታ ጋር

ስንታየሁ ደበበ
የንግድና አስተዳደር መሥሪያ ቤቶች
የአዲት ሥራ አስኪያጅ

**በንግድና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር
የኢትዮጵያ ስነልቦና ኢንስቲትዩት**

**የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

**መጋቢት 2015 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

በንግድና ቀጠናዊ ትስስር ሚኒስቴር

የኢትዮጵያ ስነልቦናዊ ኢንስቲትዩት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ስነልቦናዊ ኢንስቲትዩት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢንስቲትዩቱ ሥራ አመራር ሲሆን፤ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን መሠረት በማድረግና የዋና አዲተርን የአዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ/የአዲት አስተያየት/ ለመስጠት ያስችለናል።

አዲቱ የተከናወነው የዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት በኢንስቲትዩቱ የተዘጋጁ የሂሳብ ሪፖርቶች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

የኢትዮጵያ ስነልቦና ኢንስቲትዩት የ2014 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ በመሆኑ በእኛ አስተያየት የኢትዮጵያ ስነልቦና ኢንስቲትዩት የተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች እና የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓቱ አጥጋቢ ሆኖ ተገኝቷል፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የኦዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፤ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፤ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

1. የፌዴራል መንግስት የፋይናንስ ኃላፊነት መመሪያ ቁጥር 6/2003 ክፍል ሁለት የፋይናንስ ኃላፊነት የመንግስት መ/ቤቶች የበላይ ኃላፊዎች ቁጥር 6(ለ) የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ እንዲሁም አዋጁን ለማስፈፀም በወጣው የፋይናንስ አስተዳደር ደንብ ላይ በመመርኮዝ የወጡት መመሪያዎች በመ/ቤት ውስጥ በተሟላና ተገቢ በሆነ መንገድ ሥራ ላይ መዋላቸውን በማረጋገጥ ረገድ ላይ ተጠያቂነት እንዳለባቸው ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት የወጪውን ትክክለኛነት ለማግራት ኦዲት ሲደረግ፡-

☞ ኢንስቲትዩቱ በውል ቁጥር 100000377938 በኢትዮጵያ ደረጃዎች ኤጀንሲ ስም ለተመዘገበ የመብራት ፍጆታ በቀን 17/05/2014 በኢንቮይስ ቁጥር 6962 ብር 43,225.97 ክፍያ የፈጸመ መሆኑ፤

☞ በኢንስቲትዩቱ ስም ባልተመዘገበ ውል ቁጥር 1000016811495 የመብራት ፍጆታ በቀን 02/10/2014 በኢንቮይስ ቁጥር 8358 ብር 80,054.00 ክፍያ የተፈጸመ መሆኑ፤

በድምሩ ብር 123,297.97 ክፍያ የፈጸመ መሆኑ፤

2. ሰኔ 2002 ዓ.ም በወጣው የፌዴራል መንግሥት የግዥ አፈፃፀም መመሪያ አንቀጽ 27/9 ከህ እስከ ሠ በተዘረዘሩት ምክንያቶች ካልሆነ በስተቀር የመንግሥት መ/ቤቶች የማዕቀፍ ግዥን በመሰረዝ ከሌላ አቅራቢ ግዥ መፈፀም እንደሌለባቸው እና በአንቀጽ 27/10 የመንግሥት መ/ቤቶች የማዕቀፍ ስምምነት ቅጂ በመጠቀም

በውሉ ላይ የተገለፁትን አቅርቦቶች ለመግዛት የሚያስችል የግዥ ትዕዛዝ ለማዕቀፍ ስምምነት አቅራቢው በማስተላለፍ እና አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ከአቅራቢው ጋር ተጨማሪ ውል በመፈፀም ግዥ ማከናወን እንደሚገባቸው ያዛል። ይሁን እንጂ መ/ቤቱ ይህንን መመሪያ ተከትሎ ግዥ መፈጸሙን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፤ በብር 224,410.36 አለምሽት አበበ ከተባለ ድርጅት 400 ደስጣ ወረቀት ከማእቀፍ ስምምነት ውጭ በፕሮፎርማ ግዥ ተፈጽሞ መገኘቱ፤

3. የፌደራል መንግሥት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ክፍል ሁለት አንቀፅ ዘጠኝ ክፍያ ከመፈፀሙ በፊት ሊደረጉ የሚገቡ ጥንቃቄዎች በሚለው ስር ማንኛውም ክፍያ ከመፈፀሙ በፊት ንዑስ አንቀጽ 3 ዕቃው ወደ መሰሪያ ቤቱ ዕቃ መጋዝን ለመግባቱ፤ የዕቃ ገቢ ደረሰኝ መቅረቡን ማረጋገጥ እንደሚገባ በግልጽ አስቀምጧል። ይሁን እንጂ መ/ቤቱ፤ በተለያዩ ጊዜ ተሽከርካሪዎች ጥገና ለተከናወነበት ብር 250,941.23 ክፍያ የፈጸመ ሲሆን ቅያሬ የተደረገላቸው የተሽከርካሪ እቃዎች ለመ/ቤቱ ገቢ ስለመደረጋቸው ማስረጃ ያልቀረበ መሆኑ፤

4. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በመመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለሥራ ማስኬጃ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። ይሁንና ኢንስቲትዩቱ ተሰብሳቢ ሂሳቦች ደንቡን መመሪያውን ተከትሎ እንዲወራረድ ባለማድረጉ ምክንያት በተለያዩ የተሰብሳቢ ሂሳብ መደቦች ፡-

1. ከአንድ ወር እስከ አንድ ዓመት ድረስ የቆየ ብር 264,952.19፤
 2. ከአምስት ዓመት በላይ እስከ አስር ዓመት ድረስ የቆየ ብር 71,296.32፤
- በድምሩ ብር 336,248.51 በደንቡ መሰረት ሳይወራረድ በሂሳብ ሪፖርቱ ላይ የሚታይ ሲሆን ስለሁኔታው በባለፉት በጀት ዓመት አዲት ወቅትም አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም እርምጃ ሳይወሰድ መገኘቱ፤

5. በመሥሪያ ቤቱ የሚገኙትን ተከፋይ ሂሳቦች ተገቢነት ለማረጋገጥ እንዲሁም መሥሪያ ቤቱ ያለበትን ተከፋይ ሂሳቦችን በወቅቱ ለሚመለከተው አካል የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ በተለያዩ የተከፋይ ሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፡-

ከአንድ ዓመት በላይ አስከ አምስት ዓመት ድረስ የቆየ ብር 9,855.93፤ ሳይከፈል በሂሳብ መግለጫው ላይ የሚታይ መሆኑ ስለሁኔታው በባለፉት በጀት ዓመት አዲት ወቅትም አስተያየት የተሰጠበት ቢሆንም እርምጃ ሳይወሰድ መገኘቱ፤

ታውቋል፡፡

II. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1. የፌዴራል መንግስት የተሸከርካሪዎች ስምሪት እና አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 ክፍል አራት አንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ 2 የመንግስት ተሸከርካሪዎች ነዳጅ፣ ቅባት፣ ዘይት አጠቃቀም እና ቁጥጥር በሚለው ስር «ለበላይ ኃላፊዎች እና ለኃላፊዎች ከሚመደቡ ተሸከርካሪዎች በስተቀር እያንዳንዱ ተሸከርካሪ የሚጠቀመው የነዳጅ መጠን ከሸፈነው የኪ/ሜትር መጠን ጋር እየተመዘገበ ተገቢው ሪፖርት በየወሩ መቅረብ እንዳለበት ያመለክታል፡፡ ይሁን እንጂ ኢንስቲትዩቱ በየወሩ የተሸከርካሪዎችን የነዳጅ አጠቃቀም በመመሪያ መሰረት ሪፖርት የሚያደርግ ቢሆንም አንድ መኪና በኪሎ ሜትር ምን ያህል ነዳጅ የሚጠቀም እንደሆነ በኮሚቴ በተጠናው እንዲሁም ከምርታማነት ማሻሻያ በመጣው ጥናት መሠረት የነዳጅ አጠቃቀም አዲት ሲደረግ ለተለያዩ ሹፌሮች በድምሩ ብር 3,352.75 ነዳጅ በብልጫ ተከፍሎ መገኘቱ፤

2. በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛ ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት ለኢንቲትዩቱ በ2014 በጀት ዓመት የተፈቀደው የመደበኛ የወጪ በጀት አጠቃቀም ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ከ10% በላይ ሥራ ላይ ያልዋለው በየሂሳብ ኮዶች ሲታይ፡- ብር 5,835,544.77 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

ታውቋል፡፡

II. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

1. የፌዴራል መንግስት የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 648/2001 አንቀጽ 58(1-3) እያንዳንዱ የመንግስት መ/ቤት የበላይ ኃላፊ ስለንብረት ጥበቃና ቁጥጥር በሚያወጣው መመሪያ መሰረት በመ/ቤቱ ኃላፊነት ስር የሚገኘው የመንግስት

ንብረት፤ በሚገባ የተመዘገበና የክትትል ስርዓት የተዘረጋለት፤ ተገቢውን ጥበቃና እንክብካቤ የተደረገለት እና አገልግሎት የማይሰጥ ሆኖ ሲገኝ በወቅቱ እንዲወገድ የተደረገ መሆኑን የማረጋገጥ ኃላፊነት እንዳለበት መመሪያው ይደነግጋል። በተጨማሪም ይህንኑ አዋጅ ለማስፈፀም በወጣው የፌዴራል መንግስት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 ክፍል አራት አንቀፅ 20 መሠረት መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

- ✓ ኢንስቲትዩቱ የ2014 በጀት ዓመት የቋሚ ዕቃዎች ቆጠራ ያልተደረገ መሆኑ፤
- ✓ የቋሚ ንብረት ግምጃ ቤት ውስጥ ከፍተኛ የመንግስት ገንዘብ ወጪ የተደረገባቸው ማሽኖች አግባብ ባለው መንገድ ያልተቀመጡ እና ንብረቶቹን ለብልሽት የሚያጋልጥ በሆነ መንገድ በቆርቆሮ በተሰራ ግምጃ ቤት ውስጥ የተቀመጡ መሆኑ እንዲሁም የማሽኖቹ ማስቀመጫ በመ/ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ ተቀምጠው የሚገኙ መሆኑ፤
- ✓ በመ/ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ በሚገኝ ኮንቴነር ውስጥ ለረጅም ጊዜ የተከማቹ ኬሚካሎች መኖራቸው፤
- ✓ የሚያገለግሉ እና አገልግሎት የማይሰጡ ንብረቶች በአንድ ግምጃ ቤት ውስጥ የሚገኙ መሆኑ፤

በአዲሱ ወቅት ተረጋግጧል፡፡

2. በፌዴራል መንግሥት የውስጥ ቁጥጥር ደረጃዎች መመሪያ ቁጥር 8/2003 መሰረት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የተቋቋሙበትን ዓላማዎች ለማስፈጸም ዕቅዶችና ዝርዝር የዕለት ተዕለት ተግባራት በማከናወን ሂደት የሚከሰቱ ችግሮችንና የተጋላጭነት ደረጃ ለመለየት የውስጥና የውጪ አዲተሮችንና ሌሎች የሚመለከታቸውን ባለሙያዎች በመጠቀም የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ ማካሄድ እንዳለባቸው ተመልክቷል። ሆኖም ኢንስቲትዩቱ የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ፣ የተጋላጭነት ደረጃ መለየት እና የሥጋት ተጋላጭነት ፍተሻ ያላደረገ መሆኑ፤
3. በፌዴራል መንግሥት ሠራተኞች የዋስትና አሰጣጥ ሥርዓት መመሪያ ቁጥር 11/2003 (6)(1) መሰረት በገንዘብ ያዥነት፣ በንብረት ያዥነትና ጥበቃ ሥራ ላይ የሚሰማሩ ሰራተኞች ሁሉ ለተሰጣቸው ኃላፊነት የሚሆን ዋስትና ወይም ተያዥ እንዲያቀርቡ ያዛል። ሆኖም በናሙና ተመርጠው የግል ማኅደራቸው ከታዩት የኢንስቲትዩቱ ሠራተኞች ውስጥ አስራ አንድ ሹፌሮች ዋስትና ያላቀረቡ መሆኑ፤

4. የፌዴራል መንግሥት የውስጥ አዲት መመሪያ ቁጥር 7/2003 በክፍል 5 ተራ ቁጥር 3 የውስጥ አዲት ሪፖርት ማቅረቢያ የጊዜ ሰሌዳ 1ኛ ሩብ ዓመት እስከ ጥቅምት 30፣2ኛ ሩብ ዓመት እስከ ጥር 30 እና የሦስተኛ ሩብ እስከ ሚያዝያ ድረስ መሆን እንዳለበት ይገልጻል፡ ይሁን እንጂ መመሪያው ተግባራዊ መደረጉን ለማጣራት አዲት ሲደረግ፡- የውስጥ አዲት ክፍሉ ሪፖርት የቀረበበት የጊዜ ሰሌዳ 1ኛ ሩብ ዓመት ህደር 17/2014 የ2ኛው የካቲት 17/2014 እና የ3ኛ ሩብ ዓመት ሪፖርት ሰኔ 16/2014 ተጠናቆ የወጣ መሆኑ፤

ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋናው አዲተር መሥሪያ ቤት
መጋቢት 2015 ዓ.ም